

udruga
hrvatskih
putničkih
agencija

POSLOVANJA TURISTIČKIH AGENCIJA S ASPEKTA PDV-A

mr. sc. Miljenka Cutvarić, ovlaštena porezna savjetnica

studeni 2024.

Propisi

- **Zakon o PDV-u**

- NN 73/13, 148/13. - Rješenje Ustavnog suda NN 99/13, 148/13., 143/14., 115/16., 106/18., 121/19., 138/20., 39/22., 113/22., 33/23., 114/23. i 35/24.

- **Pravilnik o PDV-u**

- NN 79/13 i 85/13-ispravak, 160/13., 35/14., 157/14., 130/15., 1/17., 41/17., 128/17., 1/19. i 1/20., 1/21., 73/21., 41/22. i 133/22., 43/23., 1/24. i 39/24.

- **Direktiva 2006/112/EZ**

- **Provedbena Uredba Vijeća 282/2011**

- **Presude Suda EU**

- <http://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=hr>

- **Članci iz RIF-a:**

- Obračun PDV-a kod putničkih agencija, RIF 6/23
- Turističke usluge u kongresnom turizmu i obračun PDV-a, RIF 7/24
- Samoizdavanje računa prema Zakonu o PDV-u, RIF 3/24
- Obračun PDV-a kod turističkih agencija sa sjedištem u trećim zemljama, RIF 7/22

AGENCIJA KAO OBVEZNIK PDV-A

Obračun PDV-a u poslovanju TA

- Obračun PDV-a u poslovanju TA uređen je odredbama
 - čl. 91. do 94. ZPDV-u
 - čl. 187. Pravilnika o PDV-u
 - čl. 306. – 310 Direktive 2006/112/EZ i
 - Provedbenom Uredbom Vijeća 282/2011
 - Nizom presuda Suda EU
- → Obračun PDV-a kod TA ovisi o načinu poslovanja agencije

Ulazak u sustav PDV-a

- obvezan ulazak u sustav PDV-a
 - ako je vrijednost isporuka tijekom godine bila veća od 40.000 eura (od 1.1.2025. prijedlog 50.000 eura)
 - prag prema ukupnom prometu agencije (iako se u Obrascu PDV iskazuje samo marža)
 - obveznik PDV-a od 1. sljedećeg mjeseca, obveza prijave PU najkasnije do 15. sljedećeg mjeseca
- npr. 15.10.2024. vrijednost isporuka iznad 40.000 eura
 - ulazak u sustav PDV-a od 1.11.2024.
 - obveza dostaviti PU obrazac P-PDV (*Zahtjev za registriranje za potrebe PDV-a*) najkasnije do 15.11.2024.
 - obveza obračuna PDV-a na isporuke od 1.11.
 - pravo na pretporez za nabave od 1.11., ali uz mogućnost ispravka neiskorištenog pretporeza za DI (unutar 5/10 godina) i za zalihe dobara (prema ulaznim računima koji se odnose na zatečene zalihe)
 - izbor za plaćanje PDV-a → prema naplaćenim naknadama ili vrijednosti isporuka
- prema predloženim izmjenama ZPDV-u od sljedećeg dana
 - npr. vrijednost isporuka 14.6.2025. iznad 50.000, ulazak u sustav PDV-a od 15.6.

Način poslovanja agencije s aspekta PDV-a

- Način poslovanja agencija ugovara s klijentima čije usluge prodaje
- O ugovorenom načinu poslovanja ovisi obračun PDV-a **pri čemu je važno tko putniku (gostu) izdaje račun**
- **a) agencija posluje u svoje ime i za svoj račun**
 - kada agencija prodaje **vlastitu uslugu** – redovni obračun PDV-a
 - kada agencija prodaje **tuđu uslugu** vezanu za putovanje (smještaj ili prijevoz) - posebni postupak
 - putniku račun izdaje agencija
- **b) agencija posluje u svoje ime i za tuđi račun**
 - posebni postupak oporezivanja
 - putniku račun izdaje agencija
 - mogućnost samoizdavanja računa
- **c) agencija posluje u tuđe ime i za tuđi račun (kao zastupnik)**
 - redovni obračun
 - putniku račun izdaje pružatelj usluge (može i agencija ali za račun pružatelja)
 - agencija izdaje račun za proviziju

Obračun PDV-a

- **redovni postupak**

- obračun PDV-a na ukupnu naknadu naplaćenu od putnika
- pravo na odbitak pretporeza po ulaznim računima

- **posebni postupak**

- obračun PDV-a samo na ostvarenu maržu
 - za transakcije unutar EU marža oporeziva PDV-om
 - za transakcije izvan EU marža oslobođena PDV-a
- bez prava na odbitak pretporeza po računima koji su izravno vezani za uslugu prodanu putniku (račun hotela, prijevoznika, turističkog vodiča, ulaznice za muzeje, galerije....)

Agencija prodaje usluge u svoje ime (= putniku račun izdaje agencija)

redovni postupak
oporezivanja

- prodaja vlastitih usluga (prijevoz vlastitim autobusom, smještaj u vlastitom objektu, usluge vlastitog turističkog vodiča)

posebni postupak
oporezivanja (obračun
PDV-a samo na maržu)

- prodaja tuđih usluga od kojih je barem jedna usluga vezana za putovanje (smještaj ili prijevoz)

mješoviti obračun

- prodaja tuđih usluga vezanih za putovanje i vlastite usluge u istom paketu – primjena redovnog i posebnog postupka oporezivanja

Agencija prodaje uslugu u tuđe ime = posredničke usluge

= agencija posluje u tuđe ime i za tuđi račun

dva načina izdavanja računa:

→ račun putniku izdaje agencija ali u tuđe ime i za tuđi račun (npr. prodaja karata u putničkom prijevozu)

→ agencija dovodi u vezu putnika i pružatelja usluga za čiji račun radi, ali putniku račun izdaje sam pružatelj usluge

→ kod ovog načina poslovanja, agencija za uslugu posredovanja izdaje račun za proviziju, a obračun PDV-a ovisi o tome kome je račun izdan:

- tuzemnom naručitelju – obračun PDV-a ili uz porezno oslobođenje prema čl. 49. ZPDV-u (posredovanje za transakcije izvan EU)
- inozemnom poreznom obvezniku (– prijenos porezne obveze („reverse charge“, čl. 17. st. 1. ZPDV-u – mjesto oporezivanja, sjedište primatelja usluge)
- osobi koja nije porezni obveznik (B2C) – PDV prema mjestu gdje je obavljena usluga za koju se posredovalo

Kod poslovanja agencije u tuđe ime i za tuđi račun – važno mjesto oporezivanja posredničke usluge

- **usluge pružene poreznom obvezniku (B2B)**
 - primjenjuje se opće načelo – usluga se oporezuje prema sjedištu primatelja, čl. 17. st. 1. prijenos porezne obveze)
- **usluge pružene osobi koja nije porezni obveznik (B2C)**
 - prema mjestu gdje je obavljena transakcija za koju se posredovalo – obveza registracije u DČ gdje je usluga obavljena (gdje se nalazi hotel, prijevoz, ulaznice)

Primjer:

- agencija prodaje krstarenje u ime i za račun organizatora krstarenja i izdaje mu račun za proviziju
- obračun PDV-a na proviziju – ovisno o sjedištu organizatora krstarenja:
 - u inozemstvu - u drugoj DČ ili u trećoj zemlji (B2B) – čl. 17. prijenos porezne obveze
 - u Hrvatskoj – PDV 25%

POSEBNI POSTUPAK OPOREZIVANJA TURISTIČKIH AGENCIJA

- Primjena PPO TA propisan čl. 91. ZPDV-u -

-
- Posebni postupak primjenjuju putničke agencije (organizatori putovanja) koje posluju:
 - u svoje ime
 - a koriste usluge drugih poreznih obveznika (uključivo i “malih poreznih obveznika”)
 - prodaja usluge putnicima – putnikom se smatra svaka osoba kojoj putnička agencija obavlja usluge (presuda Europskog suda pravde od 26.9.2013. , predmet C-189/11)
 - transakcije u vezi s putovanjem smatraju se jedinstvenom uslugom koju PA obavlja putniku
 - Posebni postupak ne mogu primijeniti agencije sa sjedištem u trećim zemljama
 - Za prodaju usluga vezanih za putovanja i drugih turističkih usluga moraju se registrirati u DČ u kojoj se usluga pruža ili mogu primijeniti posebni postupak oporezivanja na jednom mjestu (One Stop Shop, OSS)
 - posebni postupak ne može se primijeniti kada agencija:
 - djeluje kao posrednik (tuđe ime, tuđi račun)

Porezna osnovica kod primjene PPO TA

- Porezna osnovica je **razlika u cijeni (marža)**
 - razlika između ukupne naknade (bez PDV-a) koju plaća putnik i stvarnih troškova agencije za isporuke dobara i usluga koje su joj obavili drugi porezni obveznici
 - stopa 25% (PDV sadržan u iznosu marže – primjena preračunane stope)
 - obračun PDV-a **i u slučaju naplate predujmom** (utvrđuje se pretpostavljena marža)
- TA koja primjenjuje poseban postupak oporezivanja
 - na računu ne iskazuju PDV niti iznos marže (čl. 79. st. 4 Zakona)
 - obvezna napomena na računu „*posebni postupak oporezivanja – putničke agencije*”
 - nema pravo na odbitak pretporeza po računima za direktne usluge
 - može odbiti pretporez iskazan u ostalim računima (za režije i sl.)

Porezna osnovica – primjer 1

- TA prodaje paket aranžman za 30 osoba koji uključuje sedmodnevni boravak u Parizu, zrakoplovnu kartu i uslugu turističkog vodiča
- Cijena po osobi je 600 € (prihod 18.000 €)
- Ulazni troškovi agencije:
 - račun hotela za smještaj 9.900 (uključen francuski PDV)
 - zrakoplovne karte 3.000 (međ. let - oslobođeno)
 - usluga vodiča 2.000 (uključen PDV 25%)
 - ukupni troškovi 14.900
- **Obračun PDV-a**
 - Ukupni troškovi 14.900
 - Ukupni prihodi 18.000 (600 € x 30 osoba)
 - **Marža (bruto) 3.100**
 - **PDV 620 € (3.100 x 20%)**
- iznos PDV-a ne iskazuje se na računu

Porezna osnovica – primjer 2 (u paket uključene vlastite usluge)

- Turistička agencija prodaje paket aranžman za 20 osoba koji uključuje jedno noćenje u NP Plitvička jezera, ulaznice u NP i prijevoz vlastitim autobusom
- Cijena po osobi je 120 €
- Ulazni računi (za ukupan paket aranžman):
 - smještaj 1.200 (uključen PDV 13%)
 - ulaznice u NP 500 (uključen PDV 25%)
- Obračun PDV-a ovisi o tome je li agenciji poznata tržišna vrijednost vlastite usluge

a) obračun PDV-a ako je poznata tržišna vrijednost vlastitih usluga

	iznos
prodajna cijena paketa usluga	2.400,00
tržišna vrijednost vlastite usluge	400,00
vrijednost nabavljene usluge	2.000,00
troškovi nabavljene usluge	1.700,00
ostvarena marža – bruto	300,00
PDV u marži (220 x 20%)	60,00

- **Obračun PDV-a**
- PDV na vlastite usluge $400 \times 20\% = 80,00$
- PDV sadržan u marži $= 60,00$
- Ukupna obveza PDV-a $= 140,00$
- **PDV na računu treba iskazati samo na vlastitu uslugu (prijevoz autobusom)**

b) obračun PDV-a kada nije poznata tržišna vrijednost vlastitih usluga

- **struktura troškova**

• vlastite usluge	200	10,53%
• nabavljene usluge	<u>1.700</u>	<u>89,47%</u>
• UKUPNI TROŠKOVI	1.900	100,00%

- **struktura prihoda (prema strukturi troškova)**

• vlastite usluge	252,72	10,53%
• nabavljene usluge	<u>2.147,28</u>	<u>89,47%</u>
• UKUPNI PRIHODI	2.400,00	100,00%

- **osnovica za obračun PDV-a - marža**

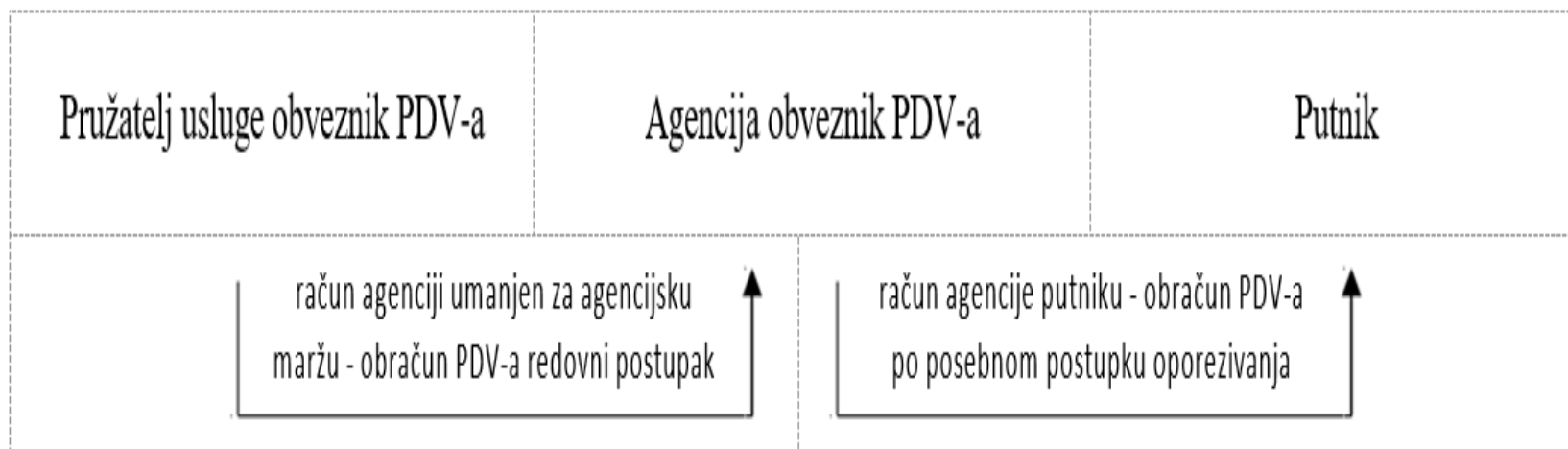
• Prihod koji pripada nabavljenim uslugama	2.147,28
• Troškovi nabavljenih usluga	1.700,00
• MARŽA (bruto)	447,28
• PDV (bruto marža x 20%)	89,46

- **Obveza PDV-a:**

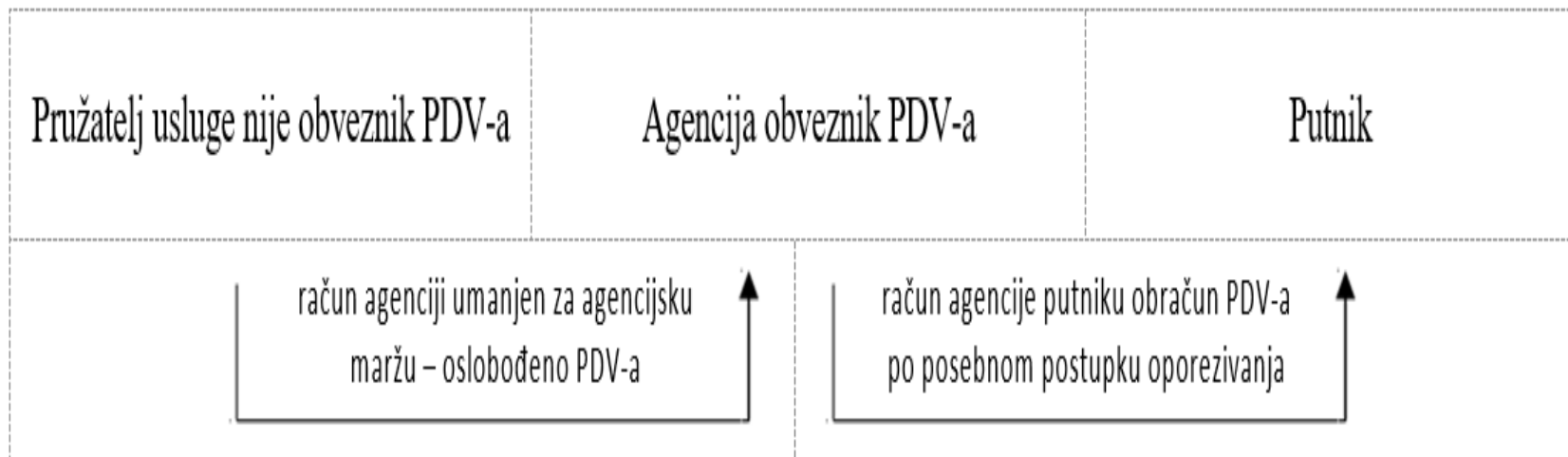
• PDV na vlastite usluge (bruto) $252,72 \times \text{prerač. stopa } 20\% = 50,54$	
• <u>PDV u ostvarenoj marži ($447,28 \times 20\%$)</u>	<u>89,46</u>
• Ukupno obveza PDV-a	140,00

IZDAVANJE RAČUNA OVISNO O NAČINU POSLOVANJA AGENCIJE

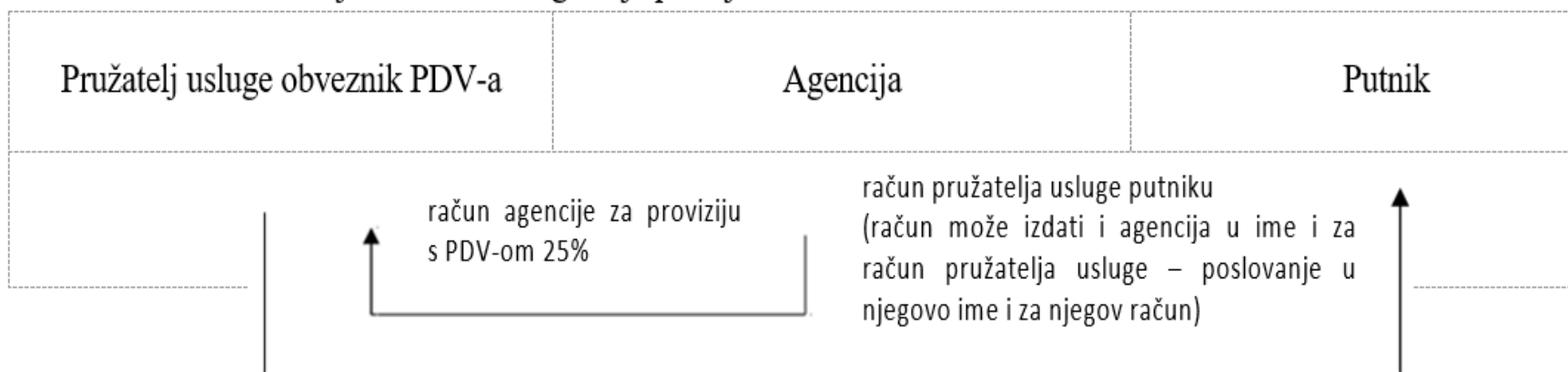
Slika 1: Izdavanje računa kada agencija posluje u svoje ime a za račun pružatelja usluge koji je obveznik PDV-a

Slika 2: Izdavanje računa kada agencija posluje u svoje ime a za račun pružatelja usluge koji nije obveznik PDV-a

Slika 3: Izdavanje računa kada agencija posluje u tuđe ime i za tuđi račun

Samoizdavanje računa

- mogućnost prema čl. 78. st. 6. ZPDV-u
- agencija može s pružateljem usluga (npr. s iznajmljivačem, prijevoznikom i sl.) ugovoriti samoizdavanje računa
- umjesto pružatelja usluge račun sama sebi izdaje agencija (= ulazni račun agenciji)
- o tome mora postojati sporazum između pružatelja usluge i agencije
- mora biti utvrđen postupak za prihvaćanje računa
- samoizdani račun predstavlja za:
 - agenciju → ulazni račun
 - pružatelja usluge → izlazni račun koji treba evidentirati u Knjizi I-RA
- **ne radi se o izdavanju računa u ime i za račun drugoga!**

Samoizdavanje računa - Primjer

- *Turistička agencija "ACC" posluje s iznajmljivačem koji nije u sustavu PDV-a u svoje ime, a za njegov račun. Prema poslovanju agencije u svoje ime, iznajmljivač bi trebao uslugu smještaja fakturira agenciji uz odobrenje agencijske zarade, a agencija zatim izdavati račun gostu na puni iznos uz primjenu posebnog postupka oporezivanja.*
- *Međutim, agencija je s iznajmljivačem dogovorila samoizdavanje računa što znači da agencija sama sebi zaračunava uslugu smještaja koju je gostu pružio iznajmljivač. To je agenciji ulazni račun te je dogovoreno na koji će ga način prihvatiti iznajmljivač kako bi ga evidentirao kao izlazni račun u Evidenciji prometa koju je obvezan voditi.*

Kada agencija proviziju treba posebno fakturirati

- ako agencija posluje U TUĐE IME a za tuđi račun
 - agencija može izdati račun u ime i za račun hotela, iznajmljivača, restorana i dr. pružatelja usluge
 - najčešće je to kod malih iznajmljivača koji povjeravaju izdavanje računa agenciji (i sve ostale poslove oko evidencije, prijave i odjave gosta itd.)
 - hotel ili drugi ugostitelj sam gostu izdaje račun, a agencija za svoj dio usluge fakturira proviziju
- ako agencija posluje U SVOJE IME a za tuđi račun ne može ispostaviti račun za proviziju
 - **potvrđeno Uputom od 5.1.2015.**
 - Kada agencija uslugu obavlja u svoje ime, a za tuđi račun, ne može osobi za čiji račun nastupa (primjerice hotelu) ispostaviti račun za obavljenju uslugu posredovanja obzirom da se za potrebe oporezivanja PDV-om smatra da takva transakcija nije ni obavljena
 - agencija – dobiva račun hotela sa cijenom umanjenom za **agencijski popust**
 - agencija gostu izdaje račun **po dogovorenoj prodajnoj cijeni**
 - **PDV obračunava po posebnom postupku**

Vlastite usluge TA – važno mjesto oporezivanja

- **prijevoz putnika vlastitim autobusom** – čl. 20. st. 1. Zakona (dionica puta)
 - npr. prijevoz Pula-Beč
 - oporeziva dionica puta kroz RH
 - dionica kroz Sloveniju i Austriju – obveza registracije i obračuna PDV-a u tim DČ ili primjena OSS
- **smještaj u vlastitom hotelu, kampu i sl.** – čl. 19. Zakona, usluge vezana za mjesto nekretnine
- **prehrana u vlastitom restoranu** – čl. 22. Zakona mjesto obavljanja usluge (osim ako je to na brodovima, u zrakoplovima ili vlakovima tijekom dionice prijevoza putnika unutar EU – mjesto početka prijevoza putnika)
- **usluge vođiča** – opće načelo čl. 17. Zakona
 - ako se pruža poreznom obvezniku – prema sjedištu primatelja
 - ako se pruža osobi koja nije porezni obveznik – prema sjedištu isporučitelja

PRIZNAVANJE PRIHODA TA

ovisno o načinu poslovanja agencija

Prodaja usluga u svoje ime i za svoj račun

- agencija posluje kao principal
- npr. organizacija turističkih paket aranžmana i izleta kada agencija
 - na duže vrijeme zakupljuje kapacitete za nepoznate kupce
 - samostalno formira cijenu ovisno o vlastitoj procjeni potražnje
 - **snosi rizik gubitka** ako ne proda unaprijed zakupljene usluge
 - snosi odgovornost za realizaciju svih usluga u paketu
- Priznavanje prihoda u ukupnom iznosu
- Troškovi prema ulaznim računima

Prodaja usluga u svoje ime a za tuđi račun

- agencija ne snosi „rizik zaliha” (rizik prodaje)
- agencija nema slobodu u određivanju prodajne cijene usluga drugog pružatelja
- naplata agencije je isključivo putem dogovorene naknade i
- agencija nije izloženo kreditnom riziku naplate potraživanja od kupca u zamjenu za usluge pružatelja usluga

- agencija posluje kao agent – prihod priznaje u neto iznosu (u visini naknade koju zadržava nakon plaćanja naknade trećoj osobi za usluge

Prodaja usluga u tuđe ime i za tuđi račun

- Ispostavlja se račun za proviziju
- Prihod u visini zaračunane provizije

PRODAJA USLUGA VEZANIH ZA PUTOVANJA OBAVLJENIH IZVAN EU

Usluge TA obavljene izvan EU

- prema čl. 93. Zakona o PDV-u – ako se transakcije što ih turistička agencija povjeri drugom poreznom obvezniku obavljaju izvan EU – usluge TA smatraju se posredničkom uslugom oslobođenom PDV-a temeljem čl. 49. st. 1. t. d) ZPDV-u
- ako se usluge obavljaju i unutar i izvan EU, oslobođen je samo onaj dio usluge koji se odnosi na transakcije izvan EU
- agencija u evidencijama mora osigurati dokaze o dijelu usluge koja je obavljena unutar EU za koju marža podliježe oporezivanju i dio usluge obavljene izvan EU za koji je dio marža oslobođena PDV-a
- ukupna marža u ovom se slučaju dijeli u omjeru u kojemu se dijele stvarni troškovi isporuka unutar EU i stvarni troškovi isporuka izvan EU

ORGANIZACIJA KONGRESA

Kongresni turizam

- TA obavlja samo poslove **tehničke organizacije**
 - stvarni organizator kongresa (seminara, konferencije) je primjerice udruga, znanstveno nastavna institucija (npr. fakultet) i dr.
-
- TA „kongres” može prodavati na jedan od uobičajenih načina prodaje:
 - **u svoje ime a za račun stvarnog organizatora**
 - ako agencija izdaje račun samo za kotizaciju, a da pri tome ne pruža uslugu smještaja ili prijevoza – redovni postupak (čl. 8. st. 4. Zakona)
 - stvarni organizator agenciji fakturira broj prodanih kotizacija po nižoj cijeni, agencija dodaje svoju maržu i izdaje račun za kotizaciju polaznicima
 - ako agencija u dogovoru s stvarnim organizatorom prodaje kotizaciju za kongres u paketu s uslugom smještaja/prijevoza – primjena posebnog postupka oporezivanja
 - **u ime i za račun stvarnog organizatora** (npr. fakulteta – izdaje račun u ime fakulteta – a za svoju uslugu tehničke organizacije izdaje fakultetu račun za svoju naknadu – ima ulogu posrednika)

Organizacija kongresa

- Primjer:
 - Društvo inženjera organizira kongres
 - sudionici plaćaju kotizaciju
 - kompletnu organizaciju (prihvat sudionika, smještaj, rezervaciju dvorane, naplatu kotizacije) povjerava agenciji
 - Društvo nije u sustavu PDV-a – izdaje račun Agenciji s napomenom „*Oslobođeno PDV-a čl. 90. Zakona*” - agencija naplaćuje kotizaciju u svoje ime a za račun Društva i primjenjuje posebni postupak oporezivanja obzirom da kotizaciju prodaje u paketu s uslugom smještaja

Organizacija kongresa – naručitelj usluge iz inozemstva

Primjer:

- Tvrtka iz inozemstva povjerila je hrvatskoj TA tehničku organizaciju kongresa koja će se održati u hotelu u Zagrebu
- nema naplate kotizacije
- **TA obavlja usluge:**
 - najam dvorane za sastanke
 - najam opreme
 - organizira večeru i razgled grada
 - bez usluge vezane za putovanje (bez smještaja i prijevoza)
- **TA ove usluge zaračunava u svoje ime → važno mjesto oporezivanja**
 - najam dvorane – čl. 19. nekretnina (25%)
 - najam opreme – čl. 17., prijenos porezne obveze
 - prevoditelj – čl. 17., prijenos porezne obveze
 - turistički vodič – samo razgledanje grada – čl. 17., prijenos porezne obveze
 - večera – čl. 22 (13% ili 25%)

Kongres *online*

- Usluga učenja na daljinu (virtualni oblik stavljanja na raspolaganje)
- Ako se kotizacija zaračunava:
 - **poreznom obvezniku (B2B)** – opće načelo oporezivanja, čl. 17. st. 1. ZPDV-u – prijenos porezne obveze
 - **osobi koja nije porezni obveznik (B2C)** – oporezivanje prema sjedištu, prebivalištu ili uobičajenom boravištu (obveza registracije ili primjena posebnog postupka oporezivanja na jednom mjestu – OSS)

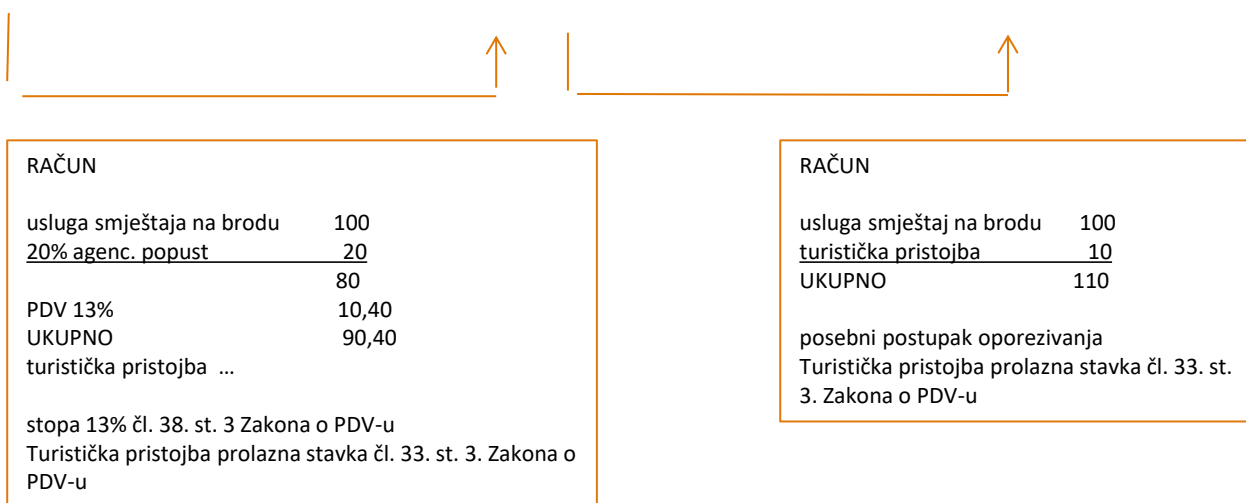
CHARTER USLUGE

-
- Prema Pravilniku o uvjetima za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja plovila s ili bez posade i pružanje usluga smještaja (donesen temeljem Pomorskog zakonika)
 - charter djelatnost obuhvaća
 - iznajmljivanje plovila – bez usluge smještaja (PDV 25%)
 - pružanje usluge smještaja – davanje na korištenje plovila krajnjem korisniku, s ili bez posade, na vremenski period tijekom kojeg putnici noće na brodu (PDV 13%)

Prodaja charter usluga posredstvom TA - agencija posluje u svoje ime, a za račun charter tvrtke

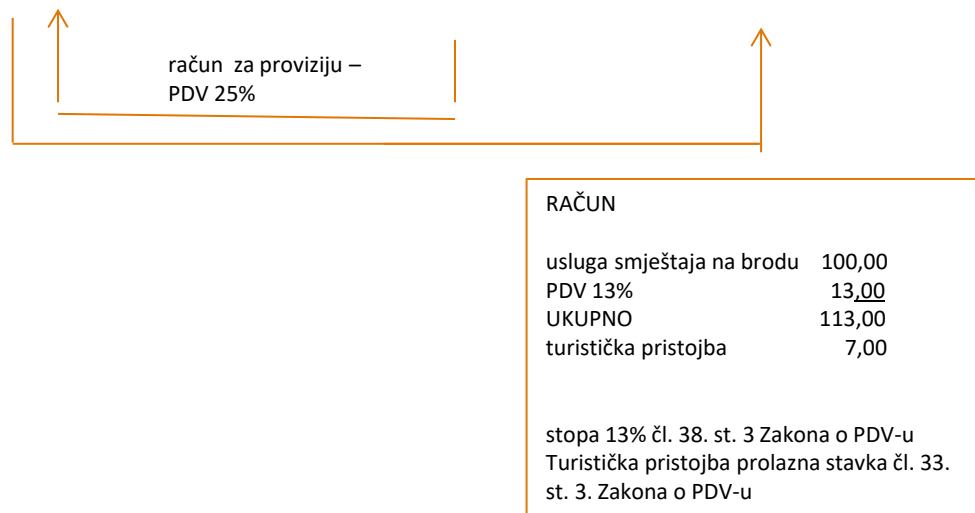
- prema ZPDV-u – izjednačeno s uslugom smještaja – primjena stope 13%
- ako strana agencija prodaje charter usluge – obveza registracije u RH

CHARTER (13%) AGENCIJA NAUČIČAR

Primjer: Agencija prodaje usluge smještaja u ime i za račun „charter tvrtke”

- **CHARTER TVRTKA AGENCIJA NAUČIČAR**

Charter usluga – oporezivanje

- kao usluga smještaja na brodu ili
- iznajmljivanje plovila za razonodu

- čl. 23. Zakona – mjesto oporezivanja iznajmljivanja prijevoznih sredstava
 - **mjesto iznajmljivanja plovila za razonodu osobi koja nije porezni obveznik**
 - kratkotrajno iznajmljivanje – smatra se mjesto gdje se plovilo stvarno stavlja na raspolaganje primatelju usluge
 - dugotrajno iznajmljivanje (više od 90 dana) – mjesto gdje je to plovilo stvarno stavljeno na raspolaganje korisniku, ako uslugu obavi isporučitelj iz mjesta u kojem ima sjedište ili stalnu poslovnu jedinicu koja se nalazi u tom mjestu
 - **poreznom obvezniku**
 - kratkotrajno iznajmljivanje – mjesto gdje se ta prijevozna sredstva stvarno stavljaju na raspolaganje primatelju usluge
 - dugotrajno iznajmljivanje – čl. 17. – prijenos porezne obveze

Mjesto oporezivanja najma plovila

- prema čl. 35. Pravilnika o PDV-u
- mjesto oporezivanja usluga najma plovila – mjesto gdje se usluga koristi ako se usluga koristi izvan EU
- usluga najma plovila oporezuje se prema hrvatskom ZPDV-u za razmjerno korištenje plovila u hrvatskim vodama
 - a) ako se plovilo stavlja na raspolaganju u marini izvan EU (a uplovljava u RH)
 - PDV 13% prema broju dana plovidbe u hrvatskim vodama
 - b) ako se stavlja na raspolaganje u RH, a isplovljava izvan EU
 - PDV 13% samo na dio plovidbe u hrvatskim vodama (prema broju dana)

Pravilnik o PDV-u odredbe o iznajmljivanju plovila

- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture obvezno dostaviti Poreznoj upravi podatke o:
 - plovilu koje je dano na korištenju u trećoj zemlji, a plovilo je u RH
 - plovilu koje je dano na korištenje u RH, a isplovilo je za treću zemlju
- Dostava podataka (elektroničkim putem – najkasnije do prvog dana u mjesecu za prethodni mjesec):
 - naziv i sjedište charter kompanije, vlasnika ili korisnika plovila
 - OIB i/ili PDV ID charter kompanije, vlasnika ili korisnika plovila i poreznog zastupnika (ako je imenovan)
 - ime i/ili oznaku plovila
 - državnu pripadnost plovila
 - datum ukrcaja gostiju, luku ukrcaja, datum iskrcaja, vrijednost i valutu ugovora
 - datum uplovljenja u RH
 - datum isplovljenja iz H
 - sljedeću državu i luku uplovljenja

Obračun PDV-a prema danima plovidbe u hrvatskim vodama

- Uputa PU od 22.5.2017.
- Primjer:
 - Charter kompanija – iznajmila brod na 15 dana za 50.000
 - ukrcaj gostiju u Crnoj Gori
 - plovilo je plovilo u hrvatskom moru 6 dana
 - obračun PDV-a
 - $50.000/15 \times 6 = 20.000 \times 11,5044$ (preračunana stopa 13%)
 - obveza PDV-a u Hrvatskoj = 2.300,88

PRODAJA PUTNIČKIH KARATA (AVIO KARTE, ŽELJEZNIČKE, BRODSKE I AUTOBUSNE)

agencija posluje u tuđe ime i za tuđi račun
ostvaruje prihod po osnovu provizije prema obračunu prodaje
karata

Tablica: Obračun PDV-a na posredničke usluge u prodaji avio karata

Ako se TSC naplaćuje od	Za tuzemni let	Za međunarodni let
fizičke osobe	obračun PDV-a prema čl. 18. Zakona o PDV-u - usluga posredovanja se oporezuje prema mjestu obavljene usluge pa se obračunava PDV po stopi 25 %	unutar EU - ne podliježe oporezivanju* izvan EU - oslobođeno prema čl. 49. st. 1. t. 6. Zakona
pravne osobe sa sjedištem u Hrvatskoj	PDV 25 %	unutar EU - PDV 25 % izvan EU - oslobođeno PDV-a (čl. 49. st. 1. t. d. Zakona)
pravne osobe sa sjedištem u inozemstvu (u EU ili u trećim zemljama)	prijenos porezne obveze, čl. 17. st. 1. Zakona	prijenos porezne obveze, čl. 17. st. 1. Zakona

OBVEZA PLAĆANJA/OBRAČUNA PDV-A NA USLUGE INO POREZNIH OBVEZNIKA

propisano čl. 75. st. 1. t. 6. ZPDV-u

Usluge koje se oporezuju prema sjedištu primatelja

- primatelj usluge ima obvezu obračunati PDV temeljem prijenosa porezne obveze, čl. 75. st. 1. t. 6. ZPDV-u
- Usluge koje se oporezuju prema sjedištu primatelja, čl. 17. st. 1. ZPDV-u
 - inozemna turistička agencija ili razni portali (sjedište u EU ili u trećim zemljama) ispostavlja fakturu za proviziju
 - obveza obračuna PDV-a i pravo na odbitak pretporeza (nije direktna usluga koja se fakturira putniku)
 - provizija Booking.coma, Airbnb-a i drugih portala
 - obveza obračuna PDV-a i pravo na odbitak pretporeza
 - usluge stranog turističkog vodiča → **izravna usluga, obveza PDV-a bez prava na odbitak pretporeza**
 - usluge stranog prevoditelja – pravo na odbitak pretporeza, osim ako se ne radi o izravnoj usluzi koja je dio paketa te se primjenjuje PPO

Usluga ino turističkog vodiča

- ako turistički vodič iz druge DČ (ili iz trećih zemalja) pruža uslugu hrvatskoj TA – obveza obračuna PDV-a temeljem čl. 75. st. 1. t. 6. Zakona (prijenos porezne obveze) – uz pravo na odbitak pretporeza
- obveza – i u slučaju kada uslugu pruža tzv. „mali porezni obveznik” iz inozemstva
 - ako nema PDV ID – usluga primljena od poreznog obveznika iz EU (ali se ne može evidentirati u Obrascu PDV-S)
- **napomena!**
 - ako se usluga vodiča iz inozemstva koristi u sklopu paketa na koji se primjenjuje posebni postupak oporezivanja – **agencija također obračunava PDV na uslugu ino poreznog obveznika ali ne može odbiti pretporez**

OPOREZIVANJE PRIVATNOG SMJEŠTAJA IZNAJMLJIVANJE SOBA, POSTELJA I APARTMANA

-
- građani mogu bez registrirane djelatnosti (bez osnivanja obrta ili trgovačkog društva) pružati usluge smještaja u privatnim sobama, apartmanima i kućama za odmor
 - Temeljem **Rješenje o odobrenju za obavljanje ugostiteljskih usluga građana u domaćinstvu**
 - Rješenje izdaje nadležni ured za turizam
 - Rješenje se može izdati:
 - državljanima RH
 - državljanima druge države članice i europskog ekonomskog prostora (Island, Norveška i Lihtenštajn) i Švicarske Konfederacije
-
- državljani trećih zemalja ne mogu dobiti odobrenje za pružanje usluga građana u domaćinstvu (mogu samo obavljati uslugu najma, ali ne ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu)

IZNAJMLJIVANJE IZRAVNO GOSTIMA

- Prema Zakonu o PDV-u iznajmljivači mogu biti
 - obveznici PDV-a
 - „mali porezni obveznici”
- Iznajmljivač je obavezan:
 - izdati gostu račun
 - voditi evidenciju o prometu (**Obrazac EP**)
 - broj i nadnevak računa
 - korisnik usluge (ime i prezime)
 - iznos računa
 - EP - evidencija o izdanim računima
 - vodi se kronološki prema nadnevku izdanih računa i to posebno za svaku kalendarsku godinu
 - na kraju dana treba evidentirati sve izdane račune bez obzira jesu li naplaćeni ili ne
- Za dohodak od imovine nije propisana obveza fiskalizacije računa

Obveza izdavanja računa

- bez obzira na način prodaje usluge smještaja – izravno ili posredstvom turističke agencije (tuzemne ili inozemne) ili putem online platforme, iznajmljivač je obvezan izdati račun i evidentirati ga u poslovnim knjigama odnosno ako plaća porez na dohodak u paušalnom iznosu tada se evidencija obvezno osigurava u Evidenciji prometa (Obrazac EP).

IZNAJMLJIVANJE POSREDSTVOM AGENCIJE

- Agencija posluje u svoje ime a za račun iznajmljivača (komisiona prodaja usluga)
 - iznajmljivač formira cijenu
 - agenciji odobrava učešće u toj cijeni
 - rizik poslovanja snosi iznajmljivač
 - **agencija primjenjuje posebni postupak oporezivanja** (bez obzira je li iznajmljivač u sustavu PDV-a ili ne)
- Agencija posluje u ime i za račun iznajmljivača
 - agencija gostu izdaje račun u ime iznajmljivača ili to radi sam iznajmljivač
 - agencija iznajmljivaču izdaje račun za proviziju
 - Obračunava PDV samo na proviziju

-
- O tome tko izdaje račun gostu – iznajmljivač ili agencija, ovisi način evidencije i način zaračunavanja usluga smještaja odnosno zaračunavanja provizije od strane agencije
 - Agencija treba izdati račun za proviziju samo ako posluje u ime i za račun iznajmljivača (račun gostu izdaje iznajmljivač izravno ili posredstvom agencije)
 - kada agencija izdaje račun u svoje ime, od iznajmljivača dobiva ulazni račun za uslugu smještaja, a zatim u svoje ime izdaje račun gostu → u ovom slučaju agencija ne može izdati posebni račun za proviziju.

-
- Ako račun gostu izdaje iznajmljivač, a gost je upućen od strane agencije, agencija iznajmljivaču izdaje račun za proviziju. U slučaju da se radi o agenciji iz inozemstva (iz druge države članice ili iz trećih zemalja), iznajmljivač ima obvezu na posredničku uslugu agencije obračunati PDV prema čl. 75. st. 1. t. 6. ZPDV-u - radi se o usluzi koja se oporezuje prema sjedištu poreznog obveznika primatelja usluge
 - Kada je s agencijom dogovoreno da račun gostu izdaje agencija u ime i za račun iznajmljivača, iznajmljivač treba od agencije dobiti kopiju računa te račun mora evidentirati u Obrascu EP
 - U ovom slučaju agencija iznajmljivaču ispostavlja račun za proviziju.

IZNAJMLJIVAČI STRANCI

-
- državljani drugih država članica – također mogu dobiti odobrenje za pružanje gostiteljskih usluga u domaćinstvu
 - obveznici su PDV-a (na njih se ne odnosi prag isporuke od 40.000 eura za ulazak u sustav PDV-a) – novo od 1.1.2025. – moći će koristiti porezno oslobođenje ako ne ostvaruju promet iznad praga za ulazak u sustav PDV-a
 - iako su obveznici PDV-a porez na dohodak mogu plaćati u paušalnom iznosu ako od najma ne prelaze prag za ulazak u sustav PDV-a
 - državljani trećih zemalja ne mogu dobiti odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u privatnom smještaju - oni mogu apartmane, sobe i kuće za odmor iznajmljivati tako da objekt daju u najam agenciji, a agencija pribavlja kategorizaciju
 - uslugu smještaja u ovom slučaju pruža agencija
 - vlasnik apartmana ostvaruje dohodak od običnog najma
 - obveznik PDV-a (bez obzira na prag od 40.000 eura), porez na dohodak temeljem podataka iz poslovnih knjiga

Naknada za isporuku ili odšteta u turističkoj djelatnosti

- naknada za isporuku → predmet oporezivanja PDV-om
- odšteta → nema isporuke, ne podliježe oporezivanju

Porezni aspekt odustajanja od putovanja

- prema čl. 37. Zakona o pružanju usluga u turizmu, putnik može raskinuti ugovor o putovanju u bilo kojem trenutku prije početka paket-aranžmana
- u ovom slučaju organizator gubi pravo na ugovorenu cijenu i može od putnika zahtijevati plaćanje **primjerene naknade** za raskid ugovora koju se može opravdati
- ugovorom se mogu utvrditi razumne standardne naknade za raskid ugovora ovisno o razdoblju između trenutka raskida ugovora i početka putovanja i očekivanim uštedama troškova organizatora te prihodu od pružanja usluga putovanja drugom korisniku
- u slučaju raskida ugovora vezano za izvanredne okolnosti putnik ima pravo na puni povrat svih plaćanja izvršenih za paket aranžman

Pravilnik o PDV-u

- čl. 25. st. 6. Pravilnika o PDV-u
 - naknada štete zbog raskida ugovora predstavlja odštetu koja ne podliježe oporezivanju ako platitelj za to nije stekao nikakva dobra ili koristio usluge. Ako se ugovor izvrši u dijelu, taj dio isporuke podliježe oporezivanju.

Otkaz rezervacije

- **Primjer:** prema Općim uvjetima Agencije „X” otkaz rezervacije
 - do 30 dana prije početka korištenja usluge, naplaćuje se 10% od ukupne cijene rezervacije, a najmanje xx,00 eura
 - od 29-22 dana prije početka korištenja usluge, naplaćuje se 30% od ukupne cijene rezervacije
 - od 21 do 15 dana prije početka korištenja usluge, naplaćuje se 40% od ukupne cijene rezervacije
 - od 14 do 8 dana prije početka korištenja usluge, naplaćuje se 80% od ukupne cijene rezervacije
 - od 7 do 0 dana prije početka korištenja usluge, naplaćuje se 100% od ukupne cijene rezervacije
- Za otkaz rezervacije nakon polaska, ili ako se putnik ne pojavi u rezerviranom smještaju, naplaćuje se 100% iznosa ukupne cijene rezervacije
- Uz svaki otkaz rezervacije agencija naplaćuje x,00 eura manipulativnih troškova
- **obračun PDV-a – naknada ili odšteta?**
- što je to standardna (primjerena) naknada za raskid ugovora?

Naknada ili odšteta sa aspekta PDV-a

- naknada za otkaz ugovora o putovanju u pravilu se smatra odštetom, ali države članice različito to uređuju
- da bi se utvrdilo radi li se o odšteti ili naknadi za uslugu moraju se gledati činjenice je li određeno plaćanje u izravnoj vezi s obavljenom uslugom
- npr. „no-show”/nedolazak gosta u pravilu je naknada za uslugu s obvezom obračuna PDV-a
- presude ESP
 - **u predmetu C-277/05** (Société thermale d'Eugénie-Les-Bains)
 - iznos plaćen kao depozit pri rezervaciji hotelske sobe kada klijent koristi opciju otkazivanja koja mu je dostupna i taj iznos hotelijer zadržava kao fiksnu naknadu za otkazivanje plaćenu kao naknadu za gubitak zbog neizvršenja obveze klijenta i koji nema izravne veze s pružanjem bilo koje usluge i kao takva ne podliježe oporezivanju **(radi se o naknadi štete)**

-
- **u predmetu C-250/14 i C-289/14** (Air France i Brit Air) - kupljena avio karta koja nije iskorištena
 - treba tumačiti na način da izdavanje karte, koje obavlja zrakoplovna kompanija, podliježe PDV-u u slučaju kada putnici nisu upotrijebili te karte i za njih ne mogu dobiti povrat
 - obrazloženje – zrakoplovna kompanije ne trpi nikakvu štetu zbog okolnosti da se putnik nije pojavio na ukrcaju. Taj putnik plaća cijenu usluge prijevoza u trenutku kupnje karte.
 - Nepostojanje prava na povrat iznosa cijene karte dokazuje da zrakoplovna kompanija nije pretrpjela štetu

Mišljenje MF

- Za razliku od naknade štete koju je putnik dužan platiti agenciji u slučaju odustajanja od putovanja i koja temeljem čl. 25. Pravilnika o PDV-u ne podliježe oporezivanju, troškovi rezervacije na upit i troškovi promjene rezervacije koje putnici plaćaju u trenutku kada nema slobodnih mjesta za traženi aranžman, a agencija prihvaća uplatu u slučaju da se dodatno mjesto osigura, Ministarstvo financija dalo je tumačenje:
 - *«Prema podacima iz upita naknada za rezervaciju nije predujam za smještaj gostiju niti se uračunava u ukupnu cijenu hotelskog smještaja, a u slučaju da gost otkaže boravak naplaćena naknada za rezervaciju se ne vraća.*

*Iz ovih podataka zaključujemo da se radi o **naknadi za obavljenu uslugu - rezervaciju hotelskog smještaja, koju treba promatrati odvojeno od druge usluge - usluge smještaja koja kasnije može uslijediti, a i ne mora ako gost otkaže smještaj.** Hotelijer je kao porezni obveznik obavio uslugu rezervacije smještaja i za tu uslugu naplatio naknadu od primatelja usluge, stoga ta usluga u smislu odredbi čl. 2. Zakona o PDV-u podliježe oporezivanju.»*

 - *Klasa: 410-01/01-01/493 Ur. br.: 513-07/01-2 23. svibnja 2001.*

TROŠKOVI SMJEŠTAJA I PREHRANE RADNIKA

Smještaj i prehrana radnika – bez prava na odbitak pretporeza

• Troškovi smještaja radnika

- nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije
- ako je dobavljač u sustavu PDV-a, zaračunava PDV poslodavcu kao pravnoj osobi
- PDV se ne može odbiti
- ako je smještaj i/ili prehrana organizirana kod samog poslodavca o tome poslodavac mora osigurati kao dokaz odgovarajuću vjerodostojnu dokumentaciju

• Troškovi prehrane radnika

- Mogućnost nadoknade neoporezivo do 1.800,00 € godišnje (mjesečno najviše 150,00 €) pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prehrane glase na poslodavca i da su podmireni bezgotovinskim putem (čl. 7. t. 35. Pravilnika o porezu na dohodak)
- isporuka bez naknade (nema obveze utvrđivanja plaće u naravi)
- obveza obračuna PDV-a prema čl. 8. st. 3. ZPDV-u (isporuka zaposlenicima) ako je pri nabavi korišten pretporez
- ako se prehrana organizira u vlastitom objektu potrebno je zaračunati PDV
- osnovica za obračun PDV-a
 - članak 33. st. 5. – porezna osnovica kod usluga iz čl. 8. st. 3. Zakona je ukupni trošak obavljanja usluga (=nabavna cijena hrane i pića uvećana za troškove posluživanja, čl. 42. st. 4. PPDV-u)

Voda, topli i hladni napitci radnicima

- Čl. 7. st. 36. Pravilnika o porezu na dohodak
 - Oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), a koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima za vrijeme radnog vremena
 - nije plaća – ne postoji naknada, ali je isporuka zaposlenicima i postoji obveza obračuna PDV-a (osim za vodu) na osnovicu koju čini nabavna cijena

OPOREZIVANJU PRIVATNOG SMJEŠTAJA OD 1.1.2025.

Prema Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak

- upućeno u Sabor na prvo čitanje 31.10.2024. -

Oporezivanje dohotka od najma u turističke svrhe

- Građanin koji obavlja ugostiteljske usluge u domaćinstvu temeljem Rješenja o odobrenju nadležnog ureda u skladu s odredbama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti porez na dohodak **plaća u paušalnom iznosu** ako po toj osnovi nije prešao prag za ulazak u sustav PDV-a (od 1.1.2025. predloženo je povećanje praga na 50.000 eura)
- Paušalni iznos utvrđen po krevetu odnosno smještajnoj jedinici u kampu propisuje JLS i ovisit će o kategoriji u koju JLS spada ovisno indeksu turističke razvijenosti
- Indeks turističke razvijenosti utvrđuje se ovisno o ukupnom broju posjetitelja, broju turističkih dolazaka, noćenja, smještaja i sl.
- JLS rangirane su prema tom indeksu u pet kategorija (I., II., III., IV i 0)
 - I. najrazvijenije turističko područje
 - 0 najslabije razvijeno područje

Paušalni porez na dohodak po krevetu/smještajnoj jedinici

- Porez na dohodak ostvaren od iznajmljivanja kuća, stanova, soba i postelja te objekata za robinzonski smještaj putnicima i turistima i organiziranje kampova utvrđuje se u paušalnom iznosu ako iznajmljivač po toj osnovi nije obveznik PDV-a
- Prema izmjenama čl. 57. ZPDORH - visinu paušalnog poreza za turistički najam utvrđuje JLS ovisno o njezinom indeksu turističke razvijenosti, a mogu biti propisani u iznosima:

Do 31.12.2024.	Od 1.1.2025.	
Paušalni iznosi koje su JLS mogle propisati	Kategorija JLS prema indeksu turističke razvijenosti	Iznos paušalnog poreza u eurima
najmanje 19,91 € i najviše 199,08 € po krevetu/smještajnoj jedinici	I	150,00-300,00
	II	100,00-200,00
	III	30,00-150,00
	IV	20,00-100,00

Odluke JLS o visini paušalnog poreza po krevetu/smještajnoj jedinici

- Predstavničko tijelo JLS obvezno je visinu paušalnog poreza po krevetu/smještajnoj jedinici u kampu odnosno po smještajnoj jedinici u objektu za robinzonski smještaj propisati najkasnije do 15. prosinca tekuće godine za iduću, **iznimno za 2025. godinu najkasnije do 28. veljače 2025.**
- Ako predstavničko JLS ne donese odluku kojom će propisati visine paušalnog poreza u propisanom roku, visina paušalnog poreza po krevetu odnosno po smještajnoj jedinici u kampu odnosno po smještajnoj jedinici u objektu za robinzonski smještaj, određuje se:

Kategorija JLS prema indeksu turističke razvijenosti	Iznos paušalnog poreza u eurima
I	225,00
II	150,00
III	90,00
IV	60,00

IZNAJMLJIVAČI NEREZIDENTI

Prema Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o
PDV-u

- novi status „malih iznajmljivača” nerezidenata -

Izmjene čl. 90. Zakona o PDV-u

- Povećanje praga za ulazak u sustav PDV-a sa 40.000 na 50.000 € (od 1.1.2025. prema vrijednosti isporuka u 2024. godini)
- Nove odredbe za porezne obveznike sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u drugoj državi članici
- Porezni obveznik sa sjedištem, prebivalištem ili uobičajenim boravištem u drugoj državi članici ima pravo primijeniti oslobođenje od plaćanja PDV-a prema čl. 90. Zakona o PDV-u tj. može biti „mali porezni obveznik u RH” ako ispunjava uvjete:
 - Nije ostvario godišnji promet na području EU u iznosu većem 100.000 €
 - Vrijednost isporuka na području RH nije bila veća od 50.000 €
- Registracija odmah na početku obavljanja djelatnosti iznajmljivanja ili primjena opcije poreznog oslobođenja ovisno o pragu

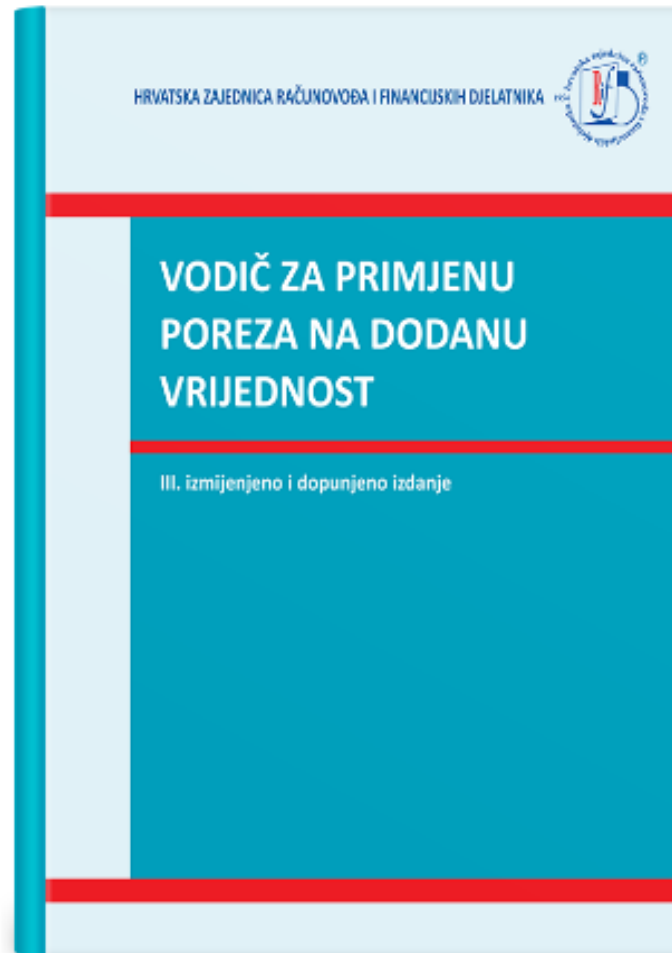
Nerezident kao „mali porezni obveznik”

- **Uvjeti:**

- treba dostaviti prethodnu obavijest državi članici sjedišta, prebivališta ili uobičajenog boravišta
- za primjenu oslobođenja od PDV-a bit će mu dodijeljen individualni identifikacijski broj samo u državi članici poslovnog nastana (broj kojemu se dodjeljuje sufiks EX)

- **Prethodna obavijest sadržava najmanje sljedeće podatke:**

- ime, djelatnost, pravni oblik i adresu poreznog obveznika
- državu članicu ili države članice u kojima porezni obveznik namjerava primjenjivati oslobođenje
- ukupnu vrijednost isporuka dobara i/ili usluga obavljenih u državi članici u kojoj porezni obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i u svim drugim državama članicama tijekom prethodne kalendarske godine
- ukupnu vrijednost isporuka dobara i/ili usluga obavljenih u državi članici u kojoj porezni obveznik ima sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište i u svim drugim državama članicama tijekom tekuće kalendarske godine prije obavijesti.

HVALA NA POZORNOSTI
